

RAB tagasiside hasartmängukorraldajatele

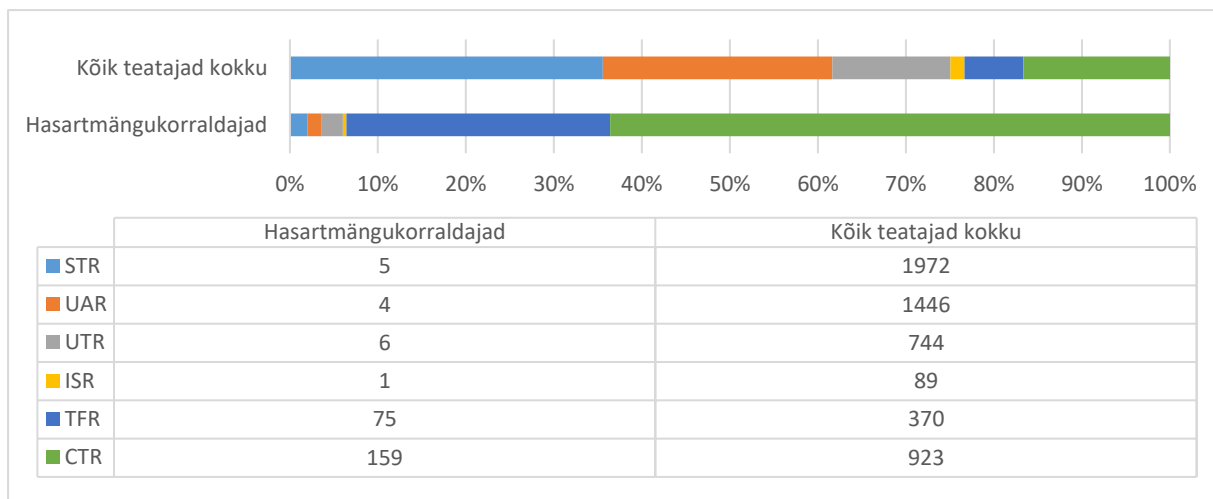
Ülevaade teadetest, mille Eesti hasartmängukorraldajad aastal 2019 RABile saatsid, ja nende kasutamisest RABi poolt

2019. aastal saatsid hasartmängukorraldajad rahapesu andmebüroole (RAB) **250** teadet, mis tulid seitsmelt erinevalt teatajalt ja moodustasid 4,5% kõikidest teadetest. Valdav osa teadetest (89%) saabus suurimalt teatajalt, kokku 97% teadetest saabus kahelt teatajalt. Suur osa teadetest, kokku 159, olid teated üle piirsumma ulatuvate või ebaharilike sularahatehingute kohta (CTR). Rahapesu kahtlusega teateid¹ esitati kokku 15, nendest kuus olid ebahariliku tehingu teated (UTR), viis rahapesu kahtlusega tehingu teated (STR) ning neli ebatavalisest tegevuse teated (UAR). Hasartmängukorraldajad saatsid ka 75 terrorismi rahastamisega seotud teadet (TFR) ja ühe rahvusvahelise sanktsiooni kahtlusega teate (ISR) Ühtegi teadet ei esitatud kiireloomulisena.

Hasartmängukorraldajate teadete koguarv on küll ajas vähenenud, kuid süvaanalüüsi on suundunud rohkem teateid. 2019. aastal registreeritud teadetest 50 suunati süvaanalüüsi. Tihti ilmneb teates saadetud info väärtus RABi töös teatud viitajaga, kui koguneb täiendavat infot isiku, tehingu või muude asjaolude kohta.

Teadete sisu

Võrreldes kõikide RABile 2019. aastal saadetud teadetega, oli hasartmängukorraldajate puhul oluliselt vähem rahapesukahtlusega teateid (STR, UAR, UTR), kuid valdkonna spetsiifikat arvestades mõistetavalt märksa rohkem sularahateateid (Joonis 1).

Joonis 1. Hasartmängukorraldajate ja kõikide teatajate poolt RABile 2019. aastal saadetud teadete jagunemine kahtluse liigi kaupa.

¹ Siinkohal juhime tähelepanu sellele, et 2019. aasta maikuu klassifitseeris RAB seoses uue infosüsteemi kasutuselevõtmisega teadete liigid ümber. Siinses ülevaates esitatud statistilisi andmeid vaadeldes tuleb silmas pidada, et ka vanematele teadetele kohaldatakse uusi klassifikaatoreid.

Teadete tüüpide dünaamika on ajas muutunud, viimasel viiel aastal on kahtlastest sularahatehingutest hakatud märgatavalt vähem teatama, samas kui terrorismi rahastamisega seotud teadete arv on stabiilselt kasvanud.

Hasartmängukorraldajate teadete kvaliteet ja soovitused tulevikuks

Väga positiivne on asjaolu, et teadete esitamiseks kasutatakse läbivalt veebivormi, vaid üks teade laekus emaili teel. Siiski esineb teadete esitamisel teatud puudujääke. Pole alati selge, millise summa või tehingu pealt CTR teade tehakse, ehk millal sularaha piirsumma ületatakse. Teatud sularahateadetest kumab läbi infot, mis viitab rahapesukahtlastele asjaoludele, aga teadetes seda otseselt ei kajastata ja see viitab hoolsusmeetmete ebapiisavale rakendamisele. Teateid rahapesukahtlaste tehingute kohta on esitatud vaid viiel korral, mis tekitab küsimusi klientide monitooringu ja riskipõhisel lähenemise rakendamise kohta. Samuti ilmnes, et terrorismi rahastamise kahtluse puhul ei ole alati kohaldatud kõrgendatud hoolsusmeetmeid.

Vormilistest vigadest sagedasemad on elukohaandmete märkimata jätmine, kui teatatakse riskiriigist pärit isikust, isikut tõendava dokumendi koopia puudumine ning kui tehingute kirjelduses on välja toodud, et mänguvahendeid osteti mitme erineva tehinguga, siis eraldi tehingutena pole neid sageli välja toodud. Ajas on teadete esitamise vormiline pool siiski paranenud ja näiteks tehinguid on hakatud rohkem loetlema.